

Deze factsheet is een uitgave van het NIVEL. De gegevens mogen met vermelding naar de in de factsheet genoemde originele bronnen worden gebruikt ten behoeve van het magazine van de Week van de Chronisch Zieken 2011.

Werk

- De helft van de mensen met een chronische ziekte of lichamelijke beperking van 15 t/m 39 jaar had in 2010 betaald werk; van de algemene Nederlandse bevolking in dezelfde leeftijdsklasse hadden twee op de drie mensen betaald werk (zie tabel 1).

	Verricht betaald werk voor tenminste 12 uur per week ¹
Mensen met (lichte, matige of ernstige) lichamelijke beperkingen van 15 t/m 39 jaar ²	53%
Mensen met een chronische ziekte en/of matige of ernstige lichamelijke beperkingen van 15 t/m 39 jaar ³	48%
Algemene Nederlandse bevolking van 15 t/m 39 jaar ⁴	66%

¹ Dit betekent dat iemand voldoet aan de definitie van arbeidsparticipatie zoals gehanteerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).
² Bron: Meulenkamp T, Van der Hoek L & Cardol M. Deelname aan de samenleving van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en ouderen in Nederland. Participatiemonitor 2011. Utrecht: NIVEL, 2011 (verschijnt najaar 2011).
³ Bron: Heijmans M, Van der Veer J, Spreeuwenberg P & Rijken M. Kerngegevens Werk en inkomen 2011. Utrecht: NIVEL, 2011 (verschijnt najaar 2011).
⁴ Bron: CBS, Enquete BeroepsBevolking (EBB)

- Ruim een op de drie (37%) mensen met een lichamelijke beperking van 15 t/m 39 jaar had in 2010 geen betaald werk maar zou dat wel graag willen.
Bron: Meulenkamp T, Van der Hoek L & Cardol M. Deelname aan de samenleving van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en ouderen in Nederland. Participatiemonitor 2011. Utrecht: NIVEL, 2011 (verschijnt najaar 2011).
- Mensen met een lichamelijke beperking die geen betaald werk hebben maar dat wel graag zouden willen, geven aan dat bepaalde voorzieningen of ondersteuning nodig zijn om te kunnen werken. Het meest genoemd worden: flexibele werktijden, werk dichtbij huis, thuis kunnen werken en/of een aangepaste werkplek.
Bron: Meulenkamp T, Van der Hoek L & Cardol M. Deelname aan de samenleving van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en ouderen in Nederland. Participatiemonitor 2011. Utrecht: NIVEL, 2011 (verschijnt najaar 2011).

- Mensen met een chronische ziekte of lichamelijke beperking in de leeftijd van 15 t/m 39 jaar ondervonden in 2010 vaker problemen op het gebied van werk (bijvoorbeeld problemen met het krijgen of behouden van werk, het werken zelf of in het contact met de werkgever of collega's) dan oudere mensen met een chronische ziekte of beperking: 15 t/m 39 jaar: 41%, 40 t/m 54 jaar: 29% en 55 t/m 64 jaar: 25%.
Bron: Heijmans M, Van der Veer J, Spreeuwenberg P & Rijken M. Kerngegevens Werk en inkomen 2011. Utrecht: NIVEL, 2011 (verschijnt najaar 2011).
- Mensen met een chronische ziekte of lichamelijke beperking van 15 t/m 39 jaar deden in 2010 even vaak vrijwilligerswerk als hun niet-chronisch zieke of niet-gehandicapte leeftijdgenoten (zie tabel 2).

	Doet vrijwilligerswerk ²
Mensen met (lichte, matige of ernstige) lichamelijke beperkingen van 15 t/m 39 jaar ²	16%
Mensen met een chronische ziekte en/of matige of ernstige lichamelijke beperkingen van 15 t/m 39 jaar ³	17%
Algemene Nederlandse bevolking van 15 t/m 39 jaar ⁴	16%

¹ Onder vrijwilligerswerk wordt verstaan: het doen van onbetaald werk voor een organisatie, instelling of vereniging.
² Bron: Meulenkamp T, Van der Hoek L & Cardol M. Deelname aan de samenleving van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en ouderen in Nederland. Participatiemonitor 2011. Utrecht: NIVEL, 2011 (verschijnt najaar 2011).
³ Bron: Heijmans M, Van der Veer J, Spreeuwenberg P & Rijken M. Kerngegevens Werk en inkomen 2011. Utrecht: NIVEL, 2011 (verschijnt najaar 2011).
⁴ Bron: CBS, Enquete BeroepsBevolking (EBB)

Vrijtijdsbesteding

- De helft (52%) van de mensen met een lichamelijke beperking van 15 t/m 39 jaar nam in 2010 minstens één keer per maand deel aan activiteiten in georganiseerd/verenigingsverband (zoals sporten bij een sportclub, deelnemen aan bijeenkomsten van een muziek- of andere hobbyvereniging, deelnemen aan religieuze bijeenkomsten). Dit percentage is bijna gelijk aan het percentage mensen van 15 t/m 39 jaar binnen de algemene Nederlandse bevolking dat deelneemt aan activiteiten in georganiseerd/verenigingsverband (56%).
Bron: Meulenkamp T, Van der Hoek L & Cardol M. Deelname aan de samenleving van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en ouderen in Nederland. Participatiemonitor 2011. Utrecht: NIVEL, 2011 (verschijnt najaar 2011).
- Ruim een kwart (28%) van de mensen met een lichamelijke beperking van 15 t/m 39 jaar bezocht in 2010 minstens één keer per maand een uitgaansgelegenheid, zoals een café, theater, museum, restaurant of bioscoop. Dit percentage ligt lager dan binnen de algemene Nederlandse bevolking in de leeftijd van 15 t/m 39 jaar, waarvan ruim een derde (36%) in 2010 één of meer keer per maand een uitgaansgelegenheid bezocht.
Bron: Meulenkamp T, Van der Hoek L & Cardol M. Deelname aan de samenleving van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en ouderen in Nederland. Participatiemonitor 2011. Utrecht: NIVEL, 2011 (verschijnt najaar 2011).

Sociale contacten

- Het overgrote deel (85%) van de mensen met een lichamelijke beperking van 15 t/m 39 jaar ontmoet minstens één keer per maand vrienden of goede kennissen. Toch ligt dit percentage in de algemene Nederlandse bevolking van 15 t/m 39 jaar nog wat hoger: 92%.

Bron: Meulenkamp T, Van der Hoek L & Cardol M. Deelname aan de samenleving van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en ouderen in Nederland. Participatiemonitor 2011. Utrecht: NIVEL, 2011 (verschijnt najaar 2011).

- Van de mensen met een lichamelijke beperking die vaker sociale contacten zouden willen, geeft een kwart aan dat ze (meer) ondersteuning nodig hebben bij vervoer, meer financiële middelen nodig hebben en/of meer ondersteuning door andere mensen om hun wensen op dit gebied te realiseren.

Bron: Meulenkamp T, Van der Hoek L & Cardol M. Deelname aan de samenleving van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en ouderen in Nederland. Participatiemonitor 2011. Utrecht: NIVEL, 2011 (verschijnt najaar 2011).

Methodische verantwoording

De cijfers in deze factsheet zijn gebaseerd op gegevens die verzameld zijn bij deelnemers aan het Nationaal Panel Chronisch ziekten en Gehandicapten (NPCG) en het Panel Samen Leven, panel van mensen met een verstandelijke beperking en hun naasten (PSL). Beide panels worden beheerd door het NIVEL en gesubsidieerd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Het *Nationaal Panel Chronisch ziekten en Gehandicapten* (NPCG) is een landelijk panel bestaande uit ongeveer 3500 zelfstandig wonende mensen met een chronische ziekte en/of lichamelijke beperkingen. De panelleden van het NPCG zijn geworven via huisartsenpraktijken verspreid door heel Nederland of zijn ingestroomd via landelijke bevolkingsonderzoeken (op basis van een screener voor beperkingen). De panelleden zijn 15 jaar of ouder, wonen niet in een instelling en zijn niet terminaal ziek. De gegevens die voor deze factsheet zijn gebruikt, zijn verzameld door middel van een schriftelijke enquête onder de panelleden in het najaar van 2010.

In het *Panel Samen Leven* (PSL) zijn ruim 650 mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking vertegenwoordigd. Het aantal deelnemers aan het panel is echter groter (circa 1.000), omdat zowel mensen met een verstandelijke beperking zelf als hun directe naasten aan het panel kunnen deelnemen. De panelleden zijn geworven via huisartsenpraktijken en instellingen die ondersteuning op het gebied van wonen bieden aan mensen met een verstandelijke beperking, verspreid door heel Nederland. De panelleden met een verstandelijke beperking zijn 15 jaar of ouder en hebben een lichte of matige verstandelijke beperking. De gegevens die voor deze factsheet zijn gebruikt, zijn verzameld door middel van mondelinge interviews met panelleden met een verstandelijke beperking in het najaar van 2010.